

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Карпенко Н. Г.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю*

Пилипенко К. А.

*д.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю*

Полтавська державна аграрна академія

Полтава, України

Податкова політика держави впливає на показники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств, стимулювання підприємницької активності населення тощо, а отже, визначає рівень економічної безпеки підприємництва.

Податки державою використовуються, як свідчить економічна історія, як найбільш дієвий важіль регулювання економічних процесів. Вони є інструментом перерозподілу валового внутрішнього продукту, впливають на економічний розвиток та соціальні гарантії населення: науку, освіту, охорону здоров'я, культуру, забезпечення демократії та прав людини в державі. У зв'язку з цим необхідна посилена увага до проблеми обґрунтування податкової політики держави та її впливу на стимулювання розвитку підприємницької діяльності.

Ефективне та безпечне функціонування системи органів управління оподаткуванням можливе за умови досягнення єдиної державної політики, узгодженої, збалансованої, скоординованої системи заходів, адекватних внутрішнім та зовнішнім загрозам підприємницькому середовищу.

У сучасних економічних системах податки відіграють важливу роль. Це не лише канал дохідної частини бюджету, але й система, яка входить до всіх ланок фінансової системи, формує та опосередковує фінансові відносини держави з юридичними та фізичними особами на засадах адекватності податкової системи наявним економічним умовам, принципам національної економіки, розвитку підприємницької ініціативи. Саме тому податки й податкова система стали важливим об'єктом і напрямом ринкових реформ з формування впливу суб'єктів податкової політики на окремі компоненти економічної безпеки підприємництва [2].

Стратегія забезпечення ефективної податкової політики держави щодо економічної безпеки підприємництва має ґрунтуватися на багатоваріантності прогнозів розвитку цього сектору економіки, коригуватися залежно від розвитку подій тим чи іншим варіантом та містити:

- характеристику та класифікацію внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці підприємництва;
- визначення і моніторинг факторів, які підривають стійкість соціально-економічної системи підприємницького середовища держави;
- визначення критеріїв і параметрів, які характеризують економічні

інтереси суб'єктів підприємницької діяльності і відповідають вимогам економічної безпеки цього сектору економіки;

- основні напрями забезпечення економічної безпеки підприємництва;
- формування економічної політики та необхідного механізму, що усуває або пом'якшує дію факторів, які підтримують стійкість системи забезпечення економічної безпеки підприємства;
- управління системою забезпечення економічної безпеки підприємництва;
- координація діяльності податкових органів щодо забезпечення економічної безпеки на національному, регіональному і субрегіональному рівнях.

Органи державної податкової служби мають такі важелі впливу на економічну безпеку підприємництва: здійснення контролю за дотриманням податкової нормативно-правової бази і ведення обліку платників податків із застосуванням активізації підприємництва внаслідок реалізації контрольно-ревізійної та розподільно-регуляторної функції.

Податкова система забезпечує такий розвиток економіки, із якого створюються необхідні фінансові умови для соціально-економічної стабільності і розвитку держави та її регіонів, збереження цілісності і єдності фінансової системи (грошової, бюджетної, кредитної, податкової, валютної систем) та активізація підприємницьких структур, а також є фактором фінансової безпеки [2].

З огляду на важливість удосконалення податкової системи у контексті забезпечення економічної безпеки бізнесу, податкова політика держави має бути спрямована:

- на створення самодостатньої, конкурентоспроможної, соціально спрямованої, потужної національної економіки;
- здійснення структурної перебудови економіки;
- проведення боротьби з тіньовою економікою;
- здійснення прогресивних економічних перетворень на базі власної моделі реформ;
- розвиток внутрішнього ринку та внутрішнього попиту;
- вирішення державою соціальних проблем (безробіття, бідність, злочинність, житлове забезпечення тощо);
- усунення недосконалості податкового законодавства, що пов'язане з регулюванням економічних процесів, та неефективності податкової системи, масового ухилення від сплати податків, монополізації економіки.

Для економічного зростання й успішного функціонування національної економіки необхідно створити зрозумілу, стабільну, ефективну податкову систему. У податковій сфері варто максимально використати наявні можливості вдосконалення податкової політики, щоб за мінімальних втрат податкових надходжень до бюджету досягти пом'якшення суперечностей у податкових відносинах.

Найбільш важливими проблемами, на думку практиків, розроблення та реалізації ефективної податкової політики України є наступні:

- високі ставки окремих податків, що спричиняють зниження попиту на ту чи іншу діяльність, пов'язану зі сплатою таких податків;

- велика кількість обов'язкових платежів, що заважає швидкій оплаті та спричиняє заборгованість платників податків;
- незрозумілість та непрозорість проведення вітчизняної податкової політики;
- прихована діяльність держави щодо оподаткування, що призводить до недовіри населення, а отже, і зниження надходжень;
- значне ухилення від податків, що спричиняє недостатність грошових надходжень до бюджету країни та призводить до неспроможності держави задовольняти свої потреби [1].

Для удосконалення податкової політики України необхідно впроваджувати відповідні стимулюючі заходи, які будуть спрямовані на зменшення розміру податкового тиску, рівномірний розподіл податкових стягнень, активізацію інноваційної діяльності, сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, відкритість та спрощення проведення оподаткування та скорочення обсягів ухилення від податків та шахрайства у податковій сфері [3]. Таким чином, розроблення та реалізація ефективної вітчизняної податкової політики залишається важливим завданням для держави. Саме тому подолання проблем у сфері оподаткування дозволить більш стабільно функціонувати як державі в цілому, так і суб'єктам підприємницької діяльності.

Література

1. Андрієнко К. О. Актуальні проблеми податкової політики / К. О. Андрієнко. – URL: <http://intkonf.org/andrienko-ko-aktualni-problemi-podatkovoyi-politiki>.
2. Гончак О. О. Податкова політика України в сучасних умовах / О. О. Гончак, Т. С. Грушко. – URL: http://sophus.at.ua/publ/2016_10_28_kampodilsk/sekcija_section_3_2016_10_28/podatкова_politika_ukrajini_v_suchasnikh_umovakh/131-1-0-2061.
3. Предборський В. А. Економічна безпека держави: монографія. К. : «Кондор», 2006. 391 с.